

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2030

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia medycyny i diagnostyki laboratoryjnej
Kod przedmiotu*	HM
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Collegium Medicum, Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Wydział Humanistyczny, Instytut Historii, Pracownia Historii Środowiskowej
Kierunek studiów	Analityka medyczna
Poziom studiów	Jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr Bartosz Pasterski
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Bartosz Pasterski

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15								2

1.2. Sposób realizacji zajęć☒ zajęcia w formie tradycyjnej☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Ogólna wiedza z historii ze szkoły średniej.

--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zdobycie wiedzy z zakresu historii medycyny i diagnostyki laboratoryjnej.
C ₂	Ukazanie rozwoju myśli medycznej na przestrzeni dziejów oraz drogi, jaką przebył człowiek do obecnego stanu wiedzy.
C ₃	Poznanie dzieł i osiągnięć wybitnych autorytetów.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna historyczny postęp myśli lekarskiej oparty na doskonaleniu technik diagnostycznych.	C.W1.
EK_02	Student zna istotne odkrycia naukowe dotyczące diagnostyki, leczenia oraz profilaktyki chorób w różnych okresach historycznych.	C.W2.
EK_03	Student zna nowe osiągnięcia medyczne i procesy je kształtujące oraz czołowych przedstawicieli medycyny polskiej i światowej.	C.W3.
EK_04	Student zna podstawy medycyny opartej na dowodach.	C.W4.
EK_05	Student zna kierunki rozwoju diagnostyki laboratoryjnej, a także rozwoju historycznej myśli filozoficznej oraz etycznych podstaw rozstrzygania dylematów moralnych, związanych z wykonywaniem zawodu diagnosty laboratoryjnego i innych zawodów medycznych.	C.W5.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne: 1) Wprowadzenie – źródła historyczne. Czym jest historia medycyny? Czym jest analityka medyczna? Opis przedmiotu jako nauki. 2) Medycyna i farmacja (protofarmacja) w starożytności. Mezopotamia, Egipt, Grecja, Rzym. Elementy diagnostyki we wczesnych pracach medycznych. 3) Historia medycyny arabskiej i jej znaczenie dla medycyny w Europie. Średniowieczna farmacja chrześcijańska. Sposoby diagnozowania.
--

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

- 4) Historia medycyny w XVI i XVII wieku, jatrochemia, nowe metody diagnostyczne.
- 5) Początki i rozwój mikrobiologii. Powstanie i rozwój antyseptyki i aseptyki. Narodziny chemioterapii. Powstanie antybiotyków, sulfonamidów, szczepionek, środków znieczulających i promieniowania rentgenowskiego.
- 6) Kształtowanie się farmacji od XVIII do XXI wieku. Powstanie współczesnych metod diagnostycznych.
- 7) Dzieje i rozwój medycyny laboratoryjnej na ziemiach polskich.
- 8) Test zaliczeniowy.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne – nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, TEST ZALICZENIOWY	W
EK_02	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, TEST ZALICZENIOWY	W
EK_03	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, TEST ZALICZENIOWY	W
EK_04	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, TEST ZALICZENIOWY	W
EK_05	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH, TEST ZALICZENIOWY	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa.

Ocenę pozytywną z przedmiotu można otrzymać wyłącznie pod warunkiem zaliczenia każdego z ustanowionych efektów kształcenia.

Warunki uzyskania zaliczenia:

1. Obecność na wykładach.
2. Test zaliczeniowy, pisemny.

Kryteria oceny:

- 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
- 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%
- 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%
- 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%
- 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%
- 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- 1) Bela Z., *O starożytnych antidotach, złotych pigułkach i innych sprawach związanych z historią farmacji*, Kraków 2021;
- 2) Brzeziński T., (red.), *Historia medycyny*, Warszawa 2004;
- 3) Rembieliński R. Kuźnicka B., *Historia farmacji*, Warszawa 1987;

Literatura uzupełniająca:

- 1) Klimasz K., Tomasik P., *Rozwój diagnostyki laboratoryjnej w polskich ośrodkach akademickich do 1939 roku. Cz. I. Okres rozbiorów Polski*, „Sensu Historiae”, 2016, vol. XXIV, nr 3;
- 2) Klimasz K., Tomasik P., *Rozwój diagnostyki laboratoryjnej w polskich ośrodkach akademickich do 1939 roku. Cz. II. Okres dwudziestolecia międzywojennego*, „Sensu Historiae”, 2018, vol. XXX, nr 1;
- 3) Gajda Z., *Do historii medycyny wprowadzenie*, Kraków 2011;
- 4) Lyons A.S., Petrucelii R.J., *Ilustrowana historia medycyny*, Warszawa 1996;
- 5) Seyda B., *Dzieje medycyny w zarysie*, Warszawa 1973
- 6) Klimasz K., Tomasik P., Sroka Ł. T., *140 lat chemii klinicznej w Polsce*, Kraków 2024

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej